

L'associació Llibre del Pirineu

El Pirineu ha estat des de sempre un espai literari. Les seves característiques físiques i humanes l'han convertit en un espai atractiu per a escriptors i poetes d'arreu. Des de mitjan dècada dels anys cinquanta del segle passat, però, els qui han tingut l'oportunitat de descobrir el seu país –i també la visió del món amb ulls d'aquí– han estat els mateixos pirinencs a través de l'obra dels seus escriptors, autors d'aquí i autors que han convertit el Pirineu en casa seva o en el seu centre d'interès.

L'any 1992, el Consell Comarcal de l'Alt Urgell editava el catàleg *Escriptors de l'Alt Urgell* –ampliat i reeditat l'any 2002–, una primera relació dels autors contemporanis de la comarca alturgellenca, elaborada per l'Isidre Domenjó, que es va distribuir gratuïtament el dia de Sant Jordi del mateix any. La publicació, a més de fer conèixer els autors i les seves obres als lectors i als ciutadans, va reforçar el sentiment de grup, de col·lectiu, entre els escriptors locals, i va obrir un *cicle* de contactes periòdics entre els escriptors de la comarca i altres autors de la resta de comarques pirinenques.

Un any després, l'any 1993, l'editorial Garsineu de Tremp publicava *Literatura pirinenca contemporània: una antologia*. *L'Alt Pirineu català vist pels seus escriptors*, un obra del geògraf Xavier Campillo i Besses en la qual destacava el paper dels escriptors com a portaveus d'un territori, uns escriptors que, segons el mateix autor, havien donat la paraula als seus conciutadans. L'antologia era el resultat d'un estudi que certificava l'existència d'un cert *moviment* literari pirinenc –no organitzat–, iniciat amb la publicació l'any 1955 de l'obra *Records de la meua vida de pastor* del pallarès Joan Lluís. Des d'aleshores, el debat sobre els conceptes *literatura pirinenca* i *literatura al o del Pirineu* ha estat una constant. Ha estat, però, un debat serè que la mateixa evolució social

Joan Obiols i
Puigpinós, escriptor
i president de
l'associació Llibre
del Pirineu

i cultural del país ha fet evolucionar des d'un concepte més uniforme, lligat a la cultura tradicional i a l'enfonsament d'un model de societat, cap a una posició més entroncada amb la visió d'uns autors que escriuen sobre el món des del Pirineu.

D'acord amb la dinàmica iniciada, quatre anys més tard, l'any 1997, els autors alturgellencs Isidre Domenjó, jo mateix i el cerdà Manel Figuera creàvem, d'acord amb l'ajuntament de Montellà i Martinet, encapçalat pel seu alcalde Amadeu Clausó, la Festa del llibre pirinenc i el premi Pirineu de narrativa, que es va convertir en un punt de trobada anual de les lletres pirinenques i que, amb el seu trasllat posterior a Organyà –amb el format de festa i fira, els premis Homilies i la incorporació d'altres autors com ara Joan Graell o Albert Villaró– s'ha convertit, creiem, en un referent cada vegada més potent i consolidat per al sector i per al món de la cultura.

Però tot i que avui –en bona part, gràcies aquest procés– els llibres dels nostres escriptors són presents als prestatges de les nostres llibreries, biblioteques o arxius, en un món com el nostre, amb una potència mediàtica enorme i un procés de globalització irreversible, entenem que el llibre del Pirineu ha de millorar, entre d'altres aspectes, el suport institucional, la difusió i la distribució. D'acord amb aquesta filosofia i en el marc de la Festa i fira del llibre pirinenc d'Organyà de l'any 2010 es presentava una proposta manifest que convidava la gent del món del llibre pirinenc a associar-se. La proposta constava de cinc punts: tenir una sola veu al davant de l'administració, introducció del llibre pirinenc a les escoles, replantejament del suport institucional a l'edició, creació d'un centre distribuïdor i creació d'un segell propi i únic del llibre pirinenc.

Un mes després, el dia 30 d'octubre de 2010, els signants de la proposta manifest, gent de l'Alt Pirineu i Aran, del Solsonès i del Principat d'Andorra vam constituir, a la sala d'actes de l'ajuntament d'Organyà (l'Alt Urgell), la vila de les Homilies i de la Festa i fira del llibre pirinenc, l'Associació Llibre del Pirineu, una associació oberta a escriptors, editors, llibreters, bibliotecaris, bibliòfils, periodistes, il·lustradors, narradors orals, dissenyadors, impressors, arxivers, lectors...

I si d'una banda, l'objectiu general de l'entitat era i és revitalitzar i revalorar el llibre del Pirineu, d'una altra, els seus objectius més específics es concretaven i es concreten en:

- Posar en contacte els diferents agents relacionats amb el llibre pirinenc (escriptors, editors, llibreters...) i acordar i dur a terme accions conjuntes.
- Assumir els problemes del sector (distribució, suport a l'edició, difusió...) i treballar per trobar-hi solucions.
- Fer més visible, dins i fora del territori, el llibre pirinenc.

L'Associació Llibre del Pirineu vol dur a terme aquests objectius a partir d'una

estructura de funcionament descentralitzada. Per això, ha creat la figura del coordinador territorial. El Pirineu s'ha mostrat, almenys fins ara, incapaç d'assumir en els seus projectes conjunts estructures suficientment descentralitzades. A Llibre del Pirineu, cada comarca (les cinc de l'Alt Pirineu i el Solsonès), país (el Principat d'Andorra) i territori (era Val d'Aran) tenen dos o tres coordinadors amb una funció clara:

- Difondre l'existència de l'associació entre el sector i entre les entitats i institucions de la seva comarca, país o territori.
- Proposar, rebre i consensuar accions i iniciatives del seu àmbit i fer-les arribar a la junta directiva.
- Assistir, en nom de l'associació, als actes relacionats amb el llibre que se celebren a la seva comarca, país o territori.
- Comunicar les novetats del sector (noves publicacions, obertura d'establiments, iniciatives de difusió...).

Aquests són els orígens, l'evolució i la filosofia d'un moviment que avui conviu –o vol conviure– sota el paraigua de l'Associació Llibre del Pirineu.

Llibre del Pirineu, que ja té seixanta socis, ha tingut durant el primer any de vida tres línies d'actuació ben definides:

- En primer lloc, ha estructurat i ordenat el funcionament intern de l'associació basat en un organigrama que consagra la distribució de funcions entre els membres de la junta i els coordinadors, amb la voluntat d'aplegar tots els territoris i totes les sensibilitats d'un àmbit territorial gran i dispers.
- En segon lloc, s'ha treballat la difusió i promoció (s'ha creat un logo, una pàgina web, un compte de correu electrònic, un díptic de promoció, dos plòters, dos catàlegs, el de Sant Jordi i el de Nadal 2011...), es van fer accions simultànies a l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Principat d'Andorra i el Pallars Sobirà per Sant Jordi 2011 i s'ha fet la presentació de l'associació a la Seu d'Urgell, Puigcerdà, Sort, i a la 1a Festa del Llibre del Berguedà i a la Festa i fira del llibre pirinenc d'Organyà. A més, han sortit publicats un reportatge de l'entitat a la revista *El Temps*, i articles a la premsa d'Andrés Luengo, Enric Quílez, Txema Díaz-Torrent i Joan Obiols, tots socis de l'associació. Alhora, s'ha donat suport a la proposta de Núria Garcia Quera, que en un estudi per a l'Idapa proposava la creació d'una casa del Llibre del Pirineu; a Joaquim Carbó, soci de Llibre del Pirineu, per al premi Trajectòria de la Fira del Llibre de Barcelona; a la immersió lingüística, i a la Festa i fira del llibre del Pirineu d'Organyà.
- En tercer lloc, s'han afrontat alguns dels problemes que afecten al sector, com ara el pas de llibres per la frontera hispanoandorrana, la distribució dels llibres de les editorials pirinenques, en especial, dins del territori pirinenc, i la creació d'una llibreria virtual entre les editorials (deslligada de l'associació).

Finalment, voldria apuntar les línies d'actuació, el pla d'activitats per a l'any 2012.

L'objectiu general de l'associació:

- Revitalitzar i revalorar el món del llibre del Pirineu.

Accions 2012

- Sol·licitud de reunions a les institucions pirinenques, en especial, a l'Idapa.
- Contactar amb l'Associació d'escriptors en llengua catalana.
- Enviament de notes de premsa de les novetats de LldP als mitjans de comunicació.
- Participar en actes públics i de mitjans de comunicació com a entitat invitada (taules rodones, presentació de llibres...) com una fórmula de donar a conèixer Llibre del Pirineu.
- Buscar una persona que compleixi una sèrie de requisits per dirigir la junta en un futur immediat. Haurà de ser una persona...
 - Jove.
 - Amb domini de les noves tecnologies i xarxes socials.
 - Capacitat de moviment.
 - Temps.
 - Coneixement del sector.

Els objectius específics de l'associació:

Accions 2012

Objectiu 1

- Posar en contacte els diferents agents relacionats amb el llibre pirinenc i acordar i dur a terme accions conjuntes.
 - Reforçar les relacions entre escriptors i editors, que ja s'han iniciat, i impulsar les altres seccions.
 - Aconseguir socis en totes les seccions com a pas previ a les accions conjuntes.
 - Arribar als cent socis.

Objectiu 2

- Detectar els problemes del sector i treballar per trobar les possibles solucions.
- Buscar suport econòmic i institucional per a la promoció.

Objectiu 3

- Fer visible, dins i fora del territori, el llibre pirinenc.
- Millorar el treball amb i dels coordinadors.
- Crear elements (adhesius, cartells...) per fer visible l'entitat al carrer.
- Presentació de Llibre del Pirineu a Barcelona.
- Mirar les possibilitats d'instal·lar expositors a les llibreries.
- Demanar entrar com a membres de l'organització de la Festa i fira del llibre pirinenc.
- Estudiar la possibilitat que Llibre del Pirineu sigui present com a entitat a la Setmana del llibre català de Barcelona en l'edició de 2012.

Per acabar i lligat amb l'evolució històrica del món del llibre al Pirineu que he esmentat al començament, la nostra entitat ha rebut aquest any el premi Estel, que concedeixen les JNC i CDC de l'Alt Urgell, i que entenem com un premi a una trajectòria i a una manera de fer.